

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
k ö z b e n s ő í t é l e t e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.366/2021/12.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke
Dr. Tibold Ágnes előadó bíró
Dr. Farkas Attila bíró

A felperes: [REDACTED]

A felperes képviselője: Madari Ügyvédi Iroda (1027 Budapest, Frankel Leó utca 5. magasföldszint 2. ajtó; ügyintéző: dr. Madari Tibor ügyvéd)

Az alperesek: UniCredit Bank Hungary Zrt. (1054 Budapest, Szabadság tér 5-6.) I. rendű
EOS Faktor Zrt. (1132 Budapest, Váci út 30.) II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: [REDACTED] Ügyvédi Iroda [REDACTED]
ügyintéző: dr. [REDACTED] ügyvéd)

A II. rendű alperesképviselője: [REDACTED] Ügyvédi Iroda [REDACTED]
ügyintéző: dr. [REDACTED] ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla, Pf.III.20.032/2021/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kaposvári Törvényszék, 13.P.20.417/2018/94. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja.

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy a peres felek között [REDACTED] nyilvántartási számon 2008. június 4-én létrejött szabad felhasználású deviza alapú hitelszerződés érvénytelen.

Megállapítja, hogy a felperesnek 555.900 (ötszázötvenötezer-kilencszáz) forint, az I. rendű alperesnek 135.000 (százharmincötezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes lakásfelújítás céljából kölcsön felvétele érdekében az I. rendű alperesnél 2008. május 16-án „Deviza alapú hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről” szóló nyilatkozatot (a továbbiakban kockázatfeltáró nyilatkozat) írt alá.

Gfv.VI.30.366/2021/12.

Az ebben foglaltak szerint tudomása van arról, hogy deviza alapú hitel alatt olyan hitel értendő, amelynek összege nem magyar forintban, hanem az igényelt devizanemben, pl. euróban, vagy svájci frankban kerül meghatározásra; deviza alapú hitel esetében a bank a folyósított devizahitel összegét átszámítja forintra szabad felhasználású jelzáloghitelek esetén a bank által alkalmazott, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyamon; a hitelt folyósító UniCredit Bank Hungary Zrt. a hitelt forintban bocsátja rendelkezésére, de a tartozást devizában tartja nyilván, a hitel visszafizetése is forintban történik; a folyósításkor és a törlesztéskor alkalmazott árfolyam közti különbség változatlan árfolyam mellett is emeli a hitel költségeit. Az UniCredit Bank Hungary Zrt. magánszemélyekre vonatkozó vételi és eladási deviza- és valuta árfolyamok mértékét a bank mindenkor hatályos árfolyam listájában teszi közzé, a folyósítási devizaárfolyamot az UniCredit Bank Hungary Zrt. kamatkondíciói magánszemélyek részére című banki hirdetmény tartalmazza; amennyiben a deviza alapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, az hatással lesz mind a folyósítandó hitelösszeg, mind a tőkét és kamattartozást is magában foglaló törlesztőrészletek, valamint egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára; abban az esetben, ha a futamidő alatt a forint árfolyama erősödik, úgy kevesebb forintot kell fizetni a devizában nyilvántartott törlesztőrészletek ellenértékeként, amennyiben gyengül, úgy fizetési terhei nőnek; a deviza alapú hitelek kamata a nemzetközi kamatok változása miatt is módosulhat; lehetősége van az adósnak arra, hogy a futamidő alatt a bank kérelmére a még fennálló tőketartozás összegét magyar forintra konvertálja; jelzálog fedezettel biztosított hitel felvétele esetén, amennyiben az árfolyam kedvezőtlenül alakul, a bank jogosult pótfedezetet kérni, az adós pedig köteles azt a bank kérésének megfelelően biztosítani, vagy a fedezeti arány helyreállítsa érdekében tartozását részben előtörleszteni. Az adós kijelentette, hogy a banktól a deviza alapú hitel igénybevételével összefüggésben felmerülő kockázatokról – különös tekintettel az árfolyamkockázatokra – a szükséges tájékoztatást megkapta és megértette. Egyben nyilatkozott, hogy a deviza alapú hitelt a fentiek ismeretében is igénybe kívánja venni, annak kockázatait kizárólag ő viseli, és egyben kötelezettséget vállalt arra, hogy a devizaárfolyamok változását a hitelszerződés hatálya alatt folyamatosan figyelemmel kíséri.

- [2] A felperes és az I. rendű alperes 2008. június 4. napján szabadfelhasználású deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek. A felperes közjegyző előtt tett egyoldalú kötelezettségvállalásról szóló nyilatkozatban feltétlen kötelezettséget vállalt arra, hogy a kölcsönfolyósítás alapján a nyilatkozatban és a kölcsönszerződésben foglalt feltételekkel a kölcsön összegét, valamint annak járulékait az ott írt módon, esedékességkor és jogcímen megfizeti a hitelezőnek.
- [3] A szerződés I. rész 1. pontja tartalmazta, hogy a szerződés deviza neme svájci frank, a hitelkeret összege 20.526,86 CHF, a jóváhagyott forint összeg 3.000.000 forint. A kölcsön összegét úgy határozták meg, hogy az 3.000.000 forintnak a bank által alkalmazott, a szerződés megkötésének napján érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyam alapulvételével számított deviza ellenértéke, de nem több, mint a hitelkeret összege. A szerződés II. rész 2.1. pontja szerint az adós a hitelkeret terhére a szerződés I. részében meghatározott, jóváhagyott forint összegnek a bank által alkalmazott, a szerződés megkötésének napján érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyamon számított deviza-ellenértékével egyenlő deviza összegű kölcsönt vehet igénybe. A II.2. pont értelmében, ha a jóváhagyott forint összegnek a bank által alkalmazott, a szerződés megkötésének napján érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyamon számított deviza-ellenértéke kevesebb, mint a hitelkeret összege, akkor a hitelkeret igénybe nem vett része a szerződés hatályba lépésének napján törlésre kerül.
- [4] Az I.2. pont szerint az éves ügyleti kamat mértéke 5,60%, a törlesztőrészlet várható kezdő összege 135,40 CHF. A szerződés a teljes hiteldíj mutató (THM) mértékét 7,43%-ban határozta meg, feltüntetve a THM számítása során figyelembe nem vett díjakat. A II.5.1. pont értelmében a folyósított kölcsön kamatára, kamatperiódusára és kezelési költségére vonatkozó

Gfv.VI.30.366/2021/12.

rendelkezéseket a bank lakossági üzletszabályzata tartalmazza, mely a szerződés részét képezi. A II.5.4. pont rögzítette a THM számítása során a bank által figyelembe nem vett költségeket.

- [5] A II.3. pontban az adós a szerződés aláírásával tudomásul vette és elfogadta, hogy a bank a folyósított kölcsönt, a kamatot, a kezelési költséget és a folyósítási jutalékot, továbbá a lejárt tőke-, kamat- és kezelési költség tartozást, valamint azok késedelmi kamatát a hitelkeret deviza nemében tartja nyilván, és emiatt a kölcsön, illetve a tartozás forintban kifejezett összege a bank által alkalmazott, mindenkori, a magánszemélyekre vonatkozó deviza eladási árfolyam függvényében változhat.
- [6] A II.3.1. pont kimondta, hogy a bank a kölcsönt a szerződés hatálybalépésének napján, egyösszegben folyósítja oly módon, hogy a kölcsönnek – a bank által alkalmazott, a szerződés megkötésének napjára jegyzett, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyamon számított – jóváhagyott forint ellenértékét a bankszámlán jóváírja, és ezzel egyidejűleg zárolja az összeget.
- [7] A II.10.4. pontban az adós kijelentette, hogy a banknál vezetett számlák, a bank bizonylatai, nyilvántartási és üzleti könyvei alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt elfogadja a szerződés szerinti jogügyletek alapján fennálló kölcsön-, járulék- és egyéb tartozás mindenkori összegének közokirati tanúsításaként. Alávetette magát annak, hogy az e jogügyletekből fennálló tartozás mértékét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezésének esetére is a bank felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.
- [8] A II.10.6. pontban az adós elismerte, hogy a banktól azt az előzetes felvilágosítást, amely szerint deviza alapú kölcsön vonatkozásában árfolyamkockázata keletkezhet, megértette és kijelentette, hogy ezen információ ismeretében is igénybe kívánja venni a kölcsönt a szerződésben foglaltak szerint.
- [9] A kölcsönszerződés utolsó, aláírások feletti II.11.1. és II.11.2. pontjaiban az adós kijelentette, hogy a bank a szerződés megkötését megelőzően részére átadta Általános Üzleti Feltételeit, Lakossági Üzletszabályzatát és Hirdetményét, amelynek tartalmát megismerte, elfogadta és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el. A szerződésben nem szabályozott kérdésekben a vonatkozó jogszabályi előírások, a bank Általános Üzleti Feltételei, a Lakossági Üzletszabályzata, valamint a mindenkor érvényes Hirdetménye az irányadóak.
- [10] A kölcsönszerződés mellékletét képezte a Lakossági Üzletszabályzat (a továbbiakban: Üzletszabályzat), az ingatlant terhelő zálogjog alapításáról szóló szerződés, az „UniCredit Bank Hungary Zrt. által magánszemélyek részére nyújtott hitelek és kölcsönök kondíciói” című hirdetmény (a továbbiakban: Hirdetmény), valamint a felperes közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállalásról szóló nyilatkozata.
- [11] Az I. rendű alperes 2008. június 5. napján tájékoztatta felperest az összesen 20.526,86 svájci frank összegű kölcsön folyósításának megtörténtéről.
- [12] Az I. rendű alperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényben (DH2 törvény) előírt kötelezettsége alapján 2015. február 1. napi fordulónappal elvégzett elszámolásban 2.861,59 svájci frankot állapított meg tisztességtelenül felszámított összegként, melyet a kölcsönszerződésében előtörlesztésként számolt el; az elszámolás felülvizsgáltnak minősül.

Gfv.VI.30.366/2021/12.

- [13] A felperes 2015. november 19. napján elállási nyilatkozatot közölt I. rendű alperessel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 226.§ (2) bekezdése, valamint 320. §-a alapján, a szerződést annak megkötése időpontjára visszamenőleges hatállyal felbontottnak tekintette, a továbbiakban a törlesztőrészleteket nem fizette. Az I. rendű alperes nem fogadta el az elállást.
- [14] Az I. rendű alperes 2018. május 26. napján a kölcsönszerződést felmondta, a felmondásban a felperes lejárt tőketartozását 3.645.542 forintban, fennálló összes tartozását 4.208.834 forintban határozta meg.
- [15] A per során az I. rendű alperes a kölcsönszerződésből eredő követelését a II. rendű alperesre engedményezte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [16] A felperes keresetében elsődlegesen az rPtk. 205. § (1) bekezdésére hivatkozással annak megállapítását kérte, hogy a szerződés lényeges feltételeire vonatkozó egyező akaratnyilatkozat hiányában nem jött létre, illetve nem felel meg az 523. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi elemeknek. Előadta, az rPtk. 205/B. § (1) bekezdés előírásai az általános szerződési feltételek fogyasztói szerződés részévé válására nézve nem teljesültek, így az üzletszabályzatban foglalt kikötések nem váltak a szerződés részévé.
- [17] Másodlagos keresetében a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és jogkövetkezményként a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte akként, hogy tartozása az I. rendű alperes által a felmondásban kimutatott 4.208.834 forinttal szemben – az árfolyamkockázat figyelmen kívül hagyásával 693.781 forint, illetve maximum 20%-os árfolyamváltozás figyelembevétele mellett 1.767.374 forint. Erre vonatkozó számításait csatolta.
- [18] Arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes az árfolyamkockázatot nem tárta fel megfelelően, és miután az árfolyamkockázat a főszolgáltatás körébe tartozik, ez a szerződés teljes semmisségére vezet. További hivatkozása szerint (harmadlagos keresi kérelem) a kölcsönszerződés a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213.§ (1) bekezdés a), b) és e) pontjai alapján is érvénytelen. Állította továbbá, hogy a szerződés részlegesen érvénytelen, mert annak a II/10.4. pontjában meghatározott kikötés tisztességtelen.
- [19] Negyedleges kereseti kérelemként annak megállapítását kérte, hogy a kölcsön folyósítását megelőzően a felperes által tett egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 131.§-a alapján, a 120.§ (1) bekezdés a) pontjába, valamint a 121.§-ba ütközés miatt nem minősül közokiratnak.
- [20] Ötödleges kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy elállása a jogviszonyt felbontotta, és az elszámolás eredményeként 887.429 forintot köteles megfizetni az I. rendű alperes részére.
- [21] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes – többek között – arra hivatkozott, a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatára vonatkozó tájékoztatási kötelezettségét teljesítette. A szerződéskötés előtt két héttel külön kockázatfeltáró nyilatkozatban tájékoztatta a felperest a devizahittel kapcsolatos árfolyamváltozás kockázatáról, világos és érthető megfogalmazással, amely az rHpt. 203.§-ában, valamint a Kúria 2/2014. és a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. számú Polgári jogegységi határozataiban foglaltaknak, illetve az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-57/17. számú ítéletében foglalt kritériumoknak megfelelt.

Az első- és másodfokú ítélet

- [22] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [23] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból nagyobb részben helyes jogi következtetéseket vont le, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokaival is túlnyomórészt egyetértett, de részben eltérő indokokkal szolgált, részben pedig a fellebbezés tartalmára tekintettel kiegészítette a döntést alátámasztó jogi érveket.
- [24] A jogerős ítélet értelmében a szerződő felek megállapodása teljes mértékben megfelelt az rPtk. 205. § (2) bekezdésében és az 523.§ (1) bekezdés szerinti követelményeknek. A kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a kölcsönszerződés megkötésével a felperes tudomásul vette, hogy az I. rendű alperes a folyósított kölcsönösszeget a választott devizanemben határozza meg és tartja nyilván, és arra vállalt kötelezettséget, hogy a kölcsönt forintban fizeti vissza. A szerződésben alkalmazott konstrukció nem hagyott kétséget a felek közti jogügylet deviza alapú jellege felől, amely megfeleltethető volt a 6/2013. PJE határozat tartalmának. Alaptalan ezért a felperes érvelése, miszerint a kölcsönösszeg deviza alapú nyilvántartásának kérdésében nem volt egyetértés a szerződő felek között.
- [25] A felperes a szerződés létrejötte szempontjából tévesen tulajdonított ügydöntő jelentőséget annak a körülménynek, hogy az I. rendű alperes a szerződésben hitelkeretet határozott meg. A szerződés értelmezésére vonatkozó szabályokból kiindulva egyértelmű, hogy az I. rendű alperes meghatározott pénzösszeg rendelkezésre bocsátására vállalt kötelezettséget, azt az I. rendű alperes ténylegesen folyósította, a felperes elfogadta, ami a felek közötti értelmezési egyezőséget alátámasztja. Az rPtk. 522. §-a nem zárja ki, hogy a hitelkeret pénzügyi intézet általi biztosítása mellett a felek egyidejűleg a kölcsönszerződést is megkössék, ami a perbeli esetben kétséget kizáróan bekövetkezett.
- [26] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az Üzletszabályzat és a Hirdetmény a felek szerződésének részévé vált. Az I. rendű alperes azok felperes általi megismerését bizonyította azzal, hogy a felperes a kölcsönszerződésben azt elismerte. E körben utalt a másodfokú bíróság az EBH2011.2413. számon közzétett határozatra. Az adott ügyben is az elismerés közvetlenül az aláírások feletti részben szerepelt, a szerződő fél dönthetett úgy, hogy aláírja az okiratot, de meg is tagadhatta az aláírást, illetve követelhette a nyilatkozatban szereplő iratok átadását. Az I. rendű alperesnek az rPtk. 205/B.§ (1) bekezdése szerint arra nézve állt fenn kötelezettsége, hogy lehetővé tegye a felperes számára az általános szerződési feltételek tartalmának megismerését, és azt a felperes elfogadja. A másodfokú bíróság utalt a felperes perbeli előadására és házasátára tanúvakkomására, amelyben elismerték, hogy az Üzletszabályzat és a Hirdetmény a felperes rendelkezésre állt, azt meg is kapta, csak nem olvasta el. Gondatlan eljárása a felperes terhére esik.
- [27] A másodfokú bíróság a másodlagos kereset, a perbeli ügylet árfolyamkockázatának feltárása kapcsán rögzítette, a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozatban az I. rendű alperes már a szerződéskötést megelőzően, az abban foglaltak megfontolásához szükséges időt biztosítva feltárta a felperes előtt a szerződéses ügyletben őt érintő kockázatot, ismertette az árfolyamkockázat mibenlétét, annak hatását a törlesztőrészletekre. A kockázatfeltáró nyilatkozatból megállapíthatóan a felperes a deviza alapú kölcsönt a kockázat ismeretében is igénybe kívánta venni, vállalta, hogy a kockázatot kizárólag ő viseli. A tájékoztatásból nemcsak az tűnik ki, hogy az irányadó deviza árfolyama változhat, hanem a felperes számításba vehette a számára hátrányos irányú árfolyamváltozás pénzügyi-gazdasági hatásait is, így azt, hogy tartozása minden devizában nyilvántartott elemében, a tőkét, a kamatokat, a költségeket, a járulékokat beleértve megnövekedhet, és ennek megfelelően a törlesztőrészletek összege nőhet. A nyilatkozatból kitűnik, hogy az árfolyamváltozásnak nincs

felső határa, így az akár jelentős is lehet, és mindezek kockázata kizárólagosan őt terheli. A felperesnek e tájékoztatás alapján ezért arra is számíthatnia kellett, hogy a gazdasági következmények számára akár jelentős mértékben is hátrányosak lehetnek. Az I. rendű alperesnek arról nem kellett nyilatkoznia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. Ilyen tartalmú tájékoztatási kötelezettséget egyébként sem lehetne teljesíteni, mert az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, illetve korlátja.

- [28] A másodfokú bíróság kitért arra, hogy a Kúria több közzétett döntésében állást foglalt a fogyasztói kölcsönszerződésben egyedileg meg nem tárgyalta, a perbelihez hasonló szerződéses rendelkezésen alapuló kikötés tisztességtelenségéről, megadva a döntéshez szükséges vizsgálat szempontjait (BH2019.84., BH2020.45., BH2020.151, BH2020.152., BH2020.180., BH2020.214., Gfv.VII.30.090/2020/9.), amelyekben meghatározott követelményeknek és 2/2014. PJE határozat 1. pontjában írtaknak – álláspontja szerint – a perbeli tájékoztatás egyértelműen megfelelt.
- [29] A szerződés II.10.4. pontjának felperes által állított tisztességtelensége körében a másodfokú bíróság rámutatott, a felperesi érveléssel ellentétes, irányadó joggyakorlat számos kúriai döntésből megismerhető, ezt a joggyakorlatot foglalta össze az 1/2018. Gazdasági elvi határozat, amelyet a másodfokú bíróság részletesen ismertetett.
- [30] Az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjára alapított kereseti kérelem megalapozatlansága tekintetében a másodfokú bíróság a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdésekről szóló 1/2016. Polgári jogegységi határozatban írtakra utalással megállapította, hogy a szerződés rendelkezései alapján a kölcsönösszeg kiszámítható volt, és a perbeli esetben a folyósítási értesítőben közölt 20.526,86 CHF nem is tért el a szerződéskötéskor rögzítettektől, így az megfelel a 6/2013. és az 1/2016. PJE határozatokban és az EUB C-126/17. számú határozatában megkívánt tartalomnak. A kölcsön összegét a szerződő felek meghatározták: az a szerződés I.1. pontjának megfelelően az adós által igényelt 3.000.000 forintnak a folyósítást megelőző banki munkanapon érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyam alapulvételével számított deviza ellenértéke volt, ami a folyósítás napján nem lehetett több, mint a hitelkeret 20.526,86 CHF összege. A szerződés részévé vált Hirdetmény szerint a folyósítási devizaárfolyam a szerződéskötés napján érvényes valuta-középfolyam 2%-kal csökkentett értéke (146,15). A kölcsönadott összeg így kiszámítható módon lett meghatározva.
- [31] Az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjára alapított kereseti kérelem kapcsán a másodfokú bíróság hangsúlyozta, a szerződés semmisségét a THM feltüntetésének a hiánya okozza, a THM esetleges téves, vagy pontatlan megjelölése nem eredményezheti a szerződés érvénytelenségét. A felperes a szerződésben feltüntetett induló THM mérték vonatkozásában hibás számítást nem igazolt, az alkalmazott árfolyamot a szerződés rendelkezéseit figyelmen kívül hagyva vitatta, a képlet alkalmatlanságára, vagy egyéb okból a kiszámíthatóság objektív akadályára nem hivatkozott. A THM megtévesztő jellegét kizárta, hogy a felperes nem a valósánál alacsonyabb, hanem magasabb mértékű THM megjelölését állította, ami objektív okból nem lehet alkalmas a fogyasztó hátrányos befolyásolására.
- [32] A bíróság utalt arra is, hogy az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának való megfeleléshez nem szükséges, hogy a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződésben a törlesztések összege tételesen szerepeljen, az is elegendő, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a felek szerződése (az ÁSZF III.13.3. pontja) tartalmaz rendelkezést az annuitásos számítási módra.
- [33] A másodfokú bíróság a felperes negyedleges keresetét érdemben elbírálván megállapította,

hogy az egyoldalú kötelezettségvállalásról elkészített közjegyzői okirat közokirati jellegének vitatása ugyancsak nem eredményezhette a kereset sikerét. Rögzítette, a felperes által álláspontja alátámasztására hivatkozott ítéletábrai határozatot a Kúria hatályon kívül helyezte. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokaiból kiemelte, a felperes nem tartozatlanul tett az rPtk. 242. §-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatot, hanem arra vállalt feltétlen kötelezettséget, hogy a szerződésben meghatározott kölcsön folyósítása alapján törleszti hiteltartozását, a kölcsön összegét és járulékait a szerződésben foglalt módon és esedékességkor. A kölcsönszerződés, az annak részévé vált általános szerződési feltételek és a közjegyzői okirat tartalmának összevetéséből következik, hogy ez felelt meg a nyilatkozattal elérni kívánt célnak és akaratának, az okiratot a közjegyző az elkészítésének kifogásolt szabályait megtartva készítette el, az nem vesztette el közokirati jellegét.

- [34] A felperes elállással kapcsolatos jogi álláspontja is téves, mert az rPtk. 320. § (1) bekezdése szerint az elállás jogát csak az gyakorolhatja jogszerűen, akit arra a szerződés vagy jogszabály kifejezetten feljogosít. A felperesnek nem volt lehetősége a szerződéstől való elállásra, kizárólag a jogszabályban meghatározott felmondással élhetett volna a teljes, szerződés szerinti tartozás megfizetése mellett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [35] A felperes a felülvizsgálati kérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 1. §-ába, 3. § (1) bekezdésébe, 13. § (1) bekezdés e) pontjába, 221. § (1) bekezdésébe, 381/A. § (1) bekezdésébe, az rPtk. 205. §-ába, 205/B. §-ába, 205/C. §-ába, 207. § (1) és (2) bekezdésébe, 209. § (1) bekezdésébe, 209/A. § (2) bekezdésébe, 523. § (1) bekezdésébe, az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjába, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i), j) pontjaiba és a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 131. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [36] A felperes előadta, a másodfokú eljárásban – korábbi, nyilvánosságra került, deviza konferencián előadott beszédéből következően – elfogult, így kizárt bíró vett részt, amelyről csak a másodfokú ítélet kézhezvételekor szerzett tudomást.
- [37] A felperes álláspontja szerint az eljáró bíróságok a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát megsértették azért, hogy az általa benyújtott bizonyítékokat, dokumentumokat, hivatkozásokat figyelmen kívül hagyták és döntésüket nem indokolták. Iratellenesen állapították meg, hogy a felperes hitelközvetítőn keresztül folytatott tárgyalásokat az I. rendű alperessel, mert a felperes későbbi felesége nem hitelközvetítőként, hanem ingatlanközvetítőként járt el.
- [38] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a szerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló elsődleges kereseti kérelme érdemével, az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjára alapított érvénytelenségi keresetével (harmadlagos kereseti kérelem), a kölcsönszerződés II.10.4. pontjában foglalt kikötés (ténytanúsítvány) tisztességtelenségével, a közjegyző előtt tett tartozáselismeréssel (negyedleges kereseti kérelem) és az elállással (ötödleges kereseti kérelem) összefüggésben szó szerint megismételte a fellebbezési kérelmében előadottakat.
- [39] Az Üzletszabályzat és Hirdetmény szerződés részévé válásával kapcsolatban a felperes hangsúlyozta, bár az I. rendű alperes nem zárta el attól az elvi lehetőségtől, hogy azokat megismerhesse, azonban a laikus felperes figyelmét ennek fontosságára nem hívta fel. Ezen mellékletek vonatkozásában nem teljesültek az rHpt. kötelező írásbeliségre vonatkozó

Gfv.VI.30.366/2021/12.

rendelkezései, mégis a szerződés lényeges tartalmát meghatározó szerepet tulajdonítottak nekik az eljáró bíróságok. Állította, sem kifejezetten, sem ráutaló magatartással nem fogadta el az Üzletszabályzatot és Hirdetményt a szerződés részeként. A bizonyítási teher fogyasztó felperes hátrányára való megváltoztatása tisztességtelen. Arra az esetre, ha ezen érvelését a Kúria nem fogadná el, előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta, megfogalmazva a felteendő kérdést.

- [40] Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatással összefüggésben a felperes előadta, az általa aláírt nyilatkozat nem tartalmazott részletes és érthető kockázatfeltárást, lényegében csak annyit közölt az I. rendű alperes, hogy az árfolyam csökkenhet vagy emelkedhet. Nincs tájékoztatás a nyilatkozatban arról, hogy a visszafizetendő tőke forintban kifejezett összege is emelkedhet. A tájékoztatás egyenlő lehetőségként vetíti előre csökkenést és az emelkedést is. Az eljáró bíróságoknak azt az állítását, hogy a tájékoztatásból kitűnik, miszerint az árfolyamkockázatnak nincs felső határa és az akár súlyosan is növelheti a felperes gazdasági terheit, semmiféle tény, bizonyíték, okirat nem támasztja alá. A jogerős ítélet sem jelölte meg a tájékoztatás azon részét, amelyből ez megállapítása következik. Ezzel szemben a tájékoztatásból nem derül ki, hogy a felperest terhelő kockázatnak nincsen felső határa, a futamidő alatt is bekövetkezhet, súlyosan növelheti felperes gazdasági terheit, nem mutatja be az árfolyamváltozás gazdasági következményeinek alapjául szolgáló mechanizmust, és nem utal arra, hogy a tartozás meghaladhatja a biztosítékok értékét is. A jogerős ítéletben elfogadott álláspont egy már meghaladott joggyakorlatot tükröz.
- [41] A felperes utóbb az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmére figyelemmel a felülvizsgálati kérelmét további érvekkel támasztotta alá, többek között hivatkozott a Kúria Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatára.
- [42] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében és annak kiegészítésében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Többek között hivatkozott az EUB C- 227/18. számú határozatára, amely szerint a tájékoztatás megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének abban az esetben is, ha nem figyelmeztette kifejezetten a fogyasztót arra, hogy az árfolyam-változásnak nincs felső határa, de tájékoztatták arról, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet és a fogyasztó ezek alapján értékelni tudta az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit. Álláspontja szerint a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat 5. és 6. francia bekezdésében és az utolsó mondatában foglalt tájékoztatás ennek az elvárásnak megfelel.
- [43] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [44] A Kúria előjáróban kiemeli, a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya: a jogerős ítélet, rendeltetése: annak megállapítása, hogy a felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt okokból a jogerős határozat jogszabálysértő-e. A Kúria tehát csak a felülvizsgálati kérelem keretei között, továbbá az ott megjelölt jogszabályok alapján vizsgálhatja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát, kivéve ha – többek között – a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn [rPp.275. § (2) bekezdés].
- [45] A Kúriának ezért először a felülvizsgálati kérelemben állított, a másodfokú tanács egyik tagjával szemben a felülvizsgálati kérelemben bejelentett elfogultsági kifogás tárgyában kellett állást foglalnia, és megállapította, hogy annak érdemi elbírálására nincs lehetőség. A perben irányadó rPp. 16. § (4) bekezdésének azon rendelkezéséből, amely szerint a 13. § (1) bekezdésének e) pontja alá tartozó okot a fél a tárgyalás megkezdése után csupán akkor érvényesítheti, ha nyomban valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről csak a

Gfv.VI.30.366/2021/12.

tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást, és a tudomásszerzés után az okot nyomban bejelenti, következik, hogy az elfogultsági kifogás bejelentésére az eljárás tartama alatt (jelen esetben a másodfokú tárgyalás berekesztéséig) van, illetve lett volna lehetőség. Az érintett bíró elfogultságának megállapítására az rPp. 18-21/A. §-ai meghatározott eljárásrendet írnak elő. A felperes ugyan hivatkozott arra, hogy a másodfokon eljáró bírói tanács tagjainak személyéről csak a másodfokú ítélet kézbesítésekor értesült, de ennek ellentmond, hogy a felperes jogi képviselője a fellebbezési tárgyaláson jelen volt, így nem volt, nem lett volna akadálya annak, hogy az elfogultsági kifogását határidőben előterjessze. A felperes a felülvizsgálati kérelmében nem állított olyan körülményt, amely meggátolta volna a bírói tanács tagjainak a tárgyaláson való felismerésében, vagy a bejelentése megtételében.

- [46] Ez okból tehát új eljárás lefolytatásának szükségessége hiányában a Kúria ezt követően azt vizsgálta, hogy a felülvizsgálati kérelem tartalma szerint meghatározottan milyen körben szükséges, illetve lehetséges a felperes keresethalmazatban előterjesztett keresetét teljeskörűen elutasító elsőfokú ítéletet helybenhagyó jogerős ítélet felülvizsgálata. Utalva az [44] pontban írtakra, rámutat a Kúria, az rPp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése alapján kialakított következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegéből eredően a jogerős ítélet jogszabálysértő voltának alátámasztásához nem elegendő a fellebbezésre – vagy akár más beadványra – hivatkozás (Kúria Gfv.VI.30.144/2021/6., Kfv.IV.35.169/2014. közzétéve: BH2015. 241.). A felülvizsgálati kérelemben a fellebbezés ismételt elbírálására nincs mód, a fellebbezés pedig nyilvánvalóan nem tartalmazhat indokokat arra vonatkozóan, hogy a fellebbezést elbíráló másodfokú bíróság mely jogszabályt milyen módon sértett meg.
- [47] A felperes felülvizsgálati kérelme jelen ítélet [38] pontjában ismertettek szerint az elsődleges kereseti kérelme érdemével, az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjára alapított érvénytelenségi keresetével (harmadlagos kereseti kérelem), a kölcsönszerződés II.10.4. pontjában foglalt kikötés (ténytánúsítvány) tisztességtelenségével, a közjegyző előtt tett tartozáselismerés közokirati jellegének vitatásával (negyedleges kereseti kérelem) és az elállással (ötödleges kereseti kérelem) összefüggésben szó szerint megismételte a fellebbezési kérelmében előadottakat anélkül, hogy a másodfokú ítélet fellebbezését elbíráló indokait említette vagy cáfolta volna. Ezen hivatkozásainak a felülvizsgálati eljárásban való érdemi vizsgálatára ezért nem volt eljárásjogi lehetőség.
- [48] A felülvizsgálati kérelemmel szemben támasztott további tartalmi követelmény az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben írtak értelmében a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Kúria Gfv.VI.30.226/2021/9.). Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti (Kúria Pfv.I.22.488/2016., közzétéve: BH 2018.53.). Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel (Kúria Gfv.VII.30.577/2016/6., közzétéve: BH 2017.196.).
- [49] A felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg megsértett jogszabályként az rPp. 206. §-át, így ugyancsak nem volt érdemben vizsgálható a felperes tényállást vitató (későbbi házastársának ingatlan- vagy hitelközvetítőként történt eljárásával kapcsolatos) állítása sem. Emellett a Kúria utal arra is, hogy e körülménynek az eljáró bíróságok nem tulajdonítottak jelentőséget, az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás megfelelosége tárgyában az I. rendű alperes által írásban nyújtott tájékoztatás alapján hozták meg a döntésüket, így a tényállásfelperes által állított iratellenességének az érdemi döntés szempontjából nincs

Gfv.VI.30.366/2021/12.

relevanciája.

- [50] A megsértett jogszabályként feltüntetett rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja nem képezte a per tárgyát, a felülvizsgálati kérelem is kizárólag a jogszabályhely megjelölését tartalmazta, indokok kifejtése nélkül, e körben ezért szintén kizárt volt az érdemi elbírálás (Kúria Pfv.I.21.212/2019. közzétéve: BH2020. 208.; Gfv.VII.30.828/2016/5.).
- [51] A felülvizsgálati eljárás tárgyát a fentiekből következően kizárólag az Üzletszabályzat és a Hirdetmény szerződés részévé válása és az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződéses rendelkezés tisztességtelensége képezte. Előbbi kérdésben a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta, ezért az érdemi vizsgálatot megelőzően a Kúria ebben a kérdésben határozott, és azt az alábbi indokokkal elutasította.
- [52] A felperes az Üzletszabályzat és a Hirdetmény szerződés részévé válását többek között azon az alapon vitatta, hogy azokat az rHpt. 210. § (1) bekezdésében előírt kötelező alakiség ellenére a felek nem írták alá. Egy szlovák nemzeti bíróság a felperes által is indítványozottal lényegében azonos kérdés intézett az EUB-hoz a C-42/15. sz. ügyben a 2008/48 irányelv értelmezésével összefüggésben [C-42/15. 27.1), 28.]. Az EUB a hivatkozott ítéletében akként foglalt állást, hogy a hitelmegállapodást nem kell szükségszerűen egy dokumentumba foglalni, és az összes dokumentumot csak akkor kell a feleknek aláírniuk, ha azt a nemzeti jog kifejezetten előírja. Ezzel nem ellentétes az 1/2016. PJE határozat III.1. b) pontja, amely szerint a pénzügyi intézmények által kötött kölcsönszerződések jellemzője, hogy a kölcsönszerződés egyrészt egyedileg megtárgyalt, másrészt egyedileg meg nem tárgyalt részekből áll, továbbá a szerződés részét képezik – a szerződés tételes rendelkezése folytán – az ott megjelölt általános szerződési feltételek (ilyennek minősül a Hpt. 203. §-ában meghatározott üzletszabályzat és hirdetmény is). Az általános szerződési feltételek a felek, így a fogyasztó aláírása nélkül is a szerződés részévé válhatnak, megfelelhetnek a Hpt. 210. § (1) bekezdése által előírt alaki követelményeknek. Nem volt ezért indokolt a Kúria álláspontja szerint előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése a felperes által felvetett kérdésben, különös tekintettel arra, hogy az adott ügyben a később kifejtettek szerint a kérdésre adott válasznak nem lenne kihatása az érdemi döntésre.
- [53] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati fentebb meghatározott keretei között vizsgálta, és azt az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe ütközés miatt jogszabálysértőnek találta.
- [54] Figyelemmel arra, hogy jelen ügyben a tájékoztatás megfelelőségét minkét fokon eljáró bíróság kizárólag a felperes által 2008. május 16-án aláírt „Deviza alapú hitel igénybevételeéről eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről” megnevezésű kockázattelátoló nyilatkozat tartalma alapján ítélte meg és az I. rendű alperes sem hivatkozott valamely, a kölcsönszerződés mellékletét képező általános szerződési feltételnek minősülő iratban írt további tájékoztatásra, csakis magára a nyilatkozatra és a felek által aláírt egyedi szerződés egyes rendelkezéseire, ugyanakkor a korábban kifejtettek szerint a keresetben megjelölt további érvénytelenségi okok – amelyek esetén a Üzletszabályzat és a Hirdetmény tartalmának valóban lenne jelentősége – a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem voltak vizsgálhatók, a felülvizsgálati eljárásban hozandó, hozható érdemi döntés szempontjából nem volt relevanciája annak, hogy az Üzletszabályzat, valamint a Hirdetmény a perbeli szerződés részévé vált-e. A Kúria ezért a tartalmában megfelelő, ugyanakkor az érdemi döntés szempontjából jelentőséggel nem bíró kérdésben a felülvizsgálati kérelemben e körben állított jogszabálysértés érdemi vizsgálatát szintén mellőzte.
- [55] A Kúria nem értett egyet az eljáró bíróságok azon egyező álláspontjával, amely szerint az I. rendű alperes által a kockázattelátoló nyilatkozatban nyújtott tájékoztatás – figyelemmel az egyedi szerződés II.3. és II.10.6. pontjában írtakra is – megfelelt a magyar jog és a 93/13/EGK irányelv rendelkezései, továbbá ezek bírói gyakorlata által kimunkált követelményrendszernek.

Gfv.VI.30.366/2021/12.

- [56] A 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmében a szerződés elsődleges tárgya csak abban az esetben eshet a 3. cikk (1) bekezdésében előírt értékelés alá, ha az adott feltételek nincsenek világosan és érthetően megfogalmazva, azaz az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítése tisztességtelen jellegének vizsgálatára akkor kerülhet sor, ha az azt feltáró tájékoztatás nem világos és nem érthető. A 3. cikk (1) bekezdésének értelmében a szerződési feltételek tisztességtelenek, ha ellentétesek a jóhiszeműség követelményével, és a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéznek elő a fogyasztó kárára.
- [57] A 93/13/EGK irányelv 8. cikke azonban lehetővé teszi a tagállamok számára a fogyasztók magasabb szintű védelme érdekében szigorúbb nemzeti rendelkezések elfogadását. Az EUB (C-96/16. és C-94/17. egyesített ügyek 69. pont) azt megerősítette, hogy főszabály szerint a tagállami legfelsőbb bíróságok ítélkezési gyakorlata nem tartozik a 8. cikk szerinti szigorúbb nemzeti rendelkezések közé, ugyanakkor, ha a nemzeti legfelsőbb bíróságok a szerződési feltételek tisztességtelen jellegének értékelésére szolgáló bizonyos kritériumokat dolgoznak ki, amelyeket az alsóbb fokú bíróságoknak de facto be kell tartaniuk, vagy amelyek alkalmazása kötelező a számukra, akkor ez összeegyeztethető a 93/13/EGK irányelvvel, ha az így használt kritériumok képesek hatékony jogorvoslatot nyújtani a fogyasztónak, és az alsóbb fokú bíróságokat ez nem korlátozza az előzetes döntéshozatali kérdéseik EUB elé terjesztésében (C-96/16. és C-94/17. egyesített ügyek 62–71. pont; C-118/17. 60–64. pont). A magyar jog szabályai és gyakorlata (rPtk., jogegységi határozat) a fenti elveknek megfelelően az irányelvi minimumszabályozásnál szigorúbb mércét alakítottak ki. A Kúria által – a jogegység, a bíróságok egységes ítélkezési gyakorlatának biztosítása érdekében – elfogadott jogegységi határozat a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 24. § (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróságokra kötelező (Kúria Gfv.VI.30.480/2021/5.).
- [58] A 2/2014. PJE határozatban írtak értelmében, ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés érvénytelen.
- [59] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában (a továbbiakban: JPE határozat) – az EUB határozataira is figyelemmel – azt az elvi tartalmú döntést hozta, hogy a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal kötelező értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás, ha az átlagosan tájékozott észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet. Rendelkezett arról is, hogy a Kúria bármely határozatának ezzel (a JPE határozatban elfogadott értelmezéssel) ellentétes jogértelmezése kötelező erejüként már nem hivatkozható.
- [60] A Kúria egyértelmű joggyakorlata szerint nem felel meg a tisztességes tájékoztatás követelményének az, ha a szerződés különböző rendelkezéseiből csak kikövetkeztethető az árfolyamkockázat fogyasztóra gyakorolt gazdasági következménye (Kúria Gfv.VI.30.074/2020/6., Gfv.VI.30.330/2020/8.). Ez a megállapítás igaz a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmára is. A JPE határozat által megfogalmazott jogértelmezési mércéből az következik, hogy nem felel meg a világosság és érthetőség követelményének az a tájékoztatás, amelyből az átlagosan tájékozott fogyasztó számára az ugyan érthető, miszerint az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli, de az nem, hogy ez akár jelentősen megemelheti fizetési kötelezettségeit, és amely lényegében (csak) arra terjedt ki, hogy az

Gfv.VI.30.366/2021/12.

árfolyam a fogyasztó javára és terhére is változhat (Kúria Gfv.VII.30.315/2020/5.), mert ez nem elegendő arra, hogy az átlagosan tájékozott fogyasztó megalapozott döntést hozzon.

- [61] A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat bár kétségtelenül elmagyarázza, hogy mit kell érteni deviza alapú hitel alatt (amelynek összege nem magyar forintban, hanem az igényelt devizanemben kerül meghatározásra; a bank a folyósított devizahitel összegét átszámítja forintra, a hitelt forintban bocsátja rendelkezésére, de a tartozást devizában tartja nyilván, a hitel visszafizetése is forintban történik) és kitér mind az árfolyamrésnek, mind a nemzetközi kamatok változásának árfolyamváltozástól független fizetési kötelezettséget befolyásoló hatására, azonban az árfolyamváltozásból eredő kockázatra vonatkozóan csak annyit tartalmaz, hogy „amennyiben a deviza alapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, az hatással lesz mind a folyósítandó hitelösszeg, mind a tőkét és kamattartozást is magában foglaló törlesztőrészletek, valamint egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára; abban az esetben, ha a futamidő alatt a forint árfolyama erősödik, úgy kevesebb forintot kell fizetni a devizában nyilvántartott törlesztőrészletek ellenértékeként, amennyiben gyengül, úgy fizetési terhei nőnek”.
- [62] Konkrétan az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tehát lényegében annyit tartalmaz, hogy az árfolyamváltozás hatással van, azaz befolyásolja a fogyasztó fizetési kötelezettségének a mértékét, ami ezáltal csökkenhet vagy nőhet. Alappal hivatkozott arra a felperes, hogy a tájékoztatás e két lehetőségnek az egyenlő esélyét vetíti előre, nem hívja fel a fogyasztó figyelmét az általa vállalt reális és az anyagi, gazdasági helyzetét adott esetben súlyosan hátrányosan érintő kockázatra. Maga a nyilatkozat elnevezése is „esetleges kockázatok” tudomásulvételét tartalmazza. Az alperes nyilatkozatban szereplő vállalása ezen, kellően fel nem tárt, el nem magyarázott kockázatok kizárólagos viselésére vonatkozhatott csupán.
- [63] Az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás esetére jelzett pótfedezetre vonatkozó részből ugyan lehet arra következtetni, hogy előfordulhat a fogyasztó fizetési kötelezettségének a nyújtott fedezetet meghaladó növekedése, azonban a 93/13/EGK irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó a pénzügyi szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében. A szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következésképpen az átláthatóságnak ezért a 4. cikk (2) bekezdésében írt követelményét kiterjesztő módon kell érteni (C-186/16. 44. pont). Mindezért magának a pénzügyi intézménynek a fogyasztó részére adott tájékoztatásából kell kitűnnie mindazon információknak, amely alapján egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megalapozott döntéseket hozhat (C-186/16. 49. és 51. pontok), és nem elégséges a korábban hivatkozott bírói gyakorlatnak megfelelően az, ha azok csupán kikövetkeztethetők.
- [64] Arra helytállóan hivatkozott az I. rendű alperes, hogy az EUB gyakorlata szerint sem követelhető meg meghatározott kifejezések (jelentős, korlátlan) használata a tájékoztatásban, feltéve, hogy a tájékoztatás egészéből a fogyasztó enélkül is értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit (C-227/18. 40. pont). A perbeli tájékoztatásból ez a figyelemfelhívó, figyelmeztető jelleg teljes mértékben hiányzott és a kölcsönszerződés sem tartalmazott többlettájékoztatást, annak II.3. pontja is csak annyit rögzített, hogy a tartozás forintban kifejezett összege „változhat”.
- [65] A kölcsönszerződés A II.10.6. pontjának, amelyben az adós elismerte, hogy a banktól azt az előzetes felvilágosítást, amely szerint deviza alapú kölcsön vonatkozásában árfolyamkockázata keletkezhet, megértette és kijelentette, hogy ezen információ ismeretében is igénybe kívánja venni a kölcsönt, önmagában az adós által elismert tartalom pénzügyi intézet általi igazolásának hiányában nincs relevanciája (Kúria Gfv.VII.30.090/2020/9.).
- [66] Az I. rendű alperes perbeli tájékoztatással megegyező kockázatfeltárását a Kúria már más

Gfv.VI.30.366/2021/12.

ügyekben is vizsgálta, és azt a Pfv.I.20.297/2020/13. számú határozatában megfelelőnek, míg az ezt követően hozott Pfv.I.21.020/2020/6. számú ítéletében nem megfelelőnek, ezáltal az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezést tisztességtelennek találta. E második döntése illeszkedik az EUB és Kúria újabb gyakorlatához és felel meg a később (2021. november 22-én meghozott) JPE határozatnak, amelynek értelmében a Pfv.I.20.297/2020/13. számú döntés a továbbiakban kötelező erejüként már nem hivatkozható.

- [67] A Kúria mindezekre figyelemmel az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az rPp. 213. § (3) bekezdése alapján meghozott közbenső ítéletével a kölcsönszerződés érvénytelenségét megállapította. Az elsőfokú bíróságnak a folytatódó eljárásban érdemben kell vizsgálnia a felperesnek az árfolyamkockázat tisztességtelensége miatt érvénytelen szerződéssel kapcsolatban előterjesztett jogkövetkezmények levonása iránti kereseti kérelmét.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

- [68] 1959. évi IV. törvény 209. § (1) bekezdés
[69] 2/2014 PJE határozat
[70] 60.015/2021/15. JPE határozat
[71] Pfv.I.21.020/2020/6.; Gfv.VI.30.480/2021/5.; Gfv.VI.30.074/2020/6.; Gfv.VI.30.330/2020/8.; Gfv.VII.30.315/2020/5.

A döntés elvi tartalma

- [72] Nem megfelelő a tájékoztatás akkor, ha abból világosan és egyértelműen nem ismerhetők fel az árfolyamkockázat gazdasági következményei.

Záró rész

- [73] A Kúria az rPp. 275. § (5) bekezdése alapján – figyelemmel a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény II.3. pontjára is – csak a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeket állapította meg, annak viseléséről az elsőfokú bíróság dönt. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján áfát is tartalmazó összegben határozta meg. A felperes oldalán hozzászámította az általa megfizetett 420.900 forint felülvizsgálati eljárási illetéket. A II. rendű alperesnek nem merült fel költsége.
- [74] A közbenső ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [75] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. június 2.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró